

APROB:
Președintele raionului Hîncești
Iurie LEVINSCHI
04.01. 2021

Raportul privind transparența în procesul decizional în Consiliul Raional Hîncești pentru anul 2020

Denumirea indicatorilor		Valoarea indicatorilor	
Procesul de elaborare a deciziilor			
1.	Numărul deciziilor elaborate în perioada de raportare	139	
2.	Numărul deciziilor adoptate în perioada de raportare	133	
3.	Numărul proiectelor de decizii consultate (din numărul de decizii adoptate)	134	
4.	Numărul deciziilor adoptate în regim de urgență cu respectarea al.2 din art.14 din Legea nr.239-XVI	0	
5.	Numărul întrunirilor consultative (audieri publice, dezbateri, ședințe ale grupurilor de lucru etc.) desfășurate de autoritatea administrației publice locale www.hincesti.md	5	
6.	Numărul participanților la întrunirile consultative (audieri publice, dezbateri, ședințe ale grupurilor de lucru etc.) desfășurate de autoritatea administrației publice locale (exclusiv funcționarii publici)	37	
7.	Numărul recomandărilor	recepționate	acceptate
7.1.	Cetățeni	-	-
7.2.	Asociații obștești	1	1
7.3.	Sindicate	-	-
7.4.	Asociații de patronat	-	-
7.5.	Partide și alte organizații social-politice	-	-
7.6.	Mijloace de informare în masă	-	-
7.7.	Reprezentanți ai mediului de afaceri	-	-
7.8.	Parteneri de dezvoltare	-	-
7.9.	Alte părți interesate	-	-
Contestații/sancțiuni			
8.	Numărul cazurilor în care acțiunile sau deciziile autorității administrației publice locale au fost contestate pentru nerespectarea Legii nr.239-XVI din 13.11.2008	0	
8.1.	Contestate în organul ierarhic superior	0	
8.2.	Contestate în instanța de judecată	0	
9.	Numărul sancțiunilor aplicate pentru încălcarea Legii nr.239-XVI din 13.11.2008	0	

Elena MORARU TOMA,
Secretarul Consiliului Raional Hîncești
Persoană responsabilă de coordonarea procesului
de consultare publică în procesul de elaborare și adoptare
a proiectelor de decizii

Notă informativă

Privind gradul de transparență a procesului de pregătire și desfășurare a ședințelor a autorității deliberative ale Consiliului Raional Hîncești pentru anul 2020

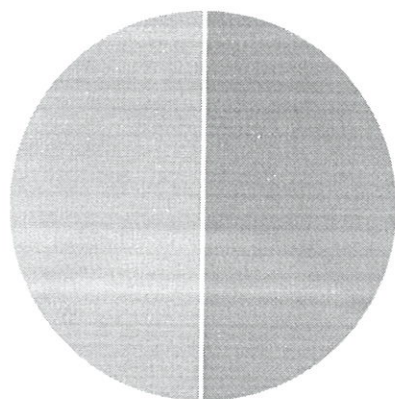
Transparența în procesul decizional se bazează pe două principii: a) informarea cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate despre inițierea elaborării deciziilor și despre consultarea publică pe marginea acestora; și b) asigurarea de posibilități egale pentru participarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate la procesul decizional. Respectiv, identificarea gradului de transparență a pregătirii și desfășurării ședințelor autorității deliberative ale APL s-a realizat în baza următoarelor proceduri: *anunțarea despre desfășurarea ședințelor; caracterul deliberativ al ședințelor; aprobarea ordinii de zi în cadrul ședințelor autorității deliberative; participarea și observarea liberă a ședințelor; transmiterea live a ședințelor (1 dată) și publicarea deciziilor adoptate.*

Unul din elementele esențiale ale implicării părților direcționate în procesul decizional este participarea nemijlocită la ședințele autorităților publice în cadrul cărora se dezbate și se adoptă deciziile propriu-zise. În acest sens, Legea nr.239 privind transparența în procesul decizional prevede la art.13 alin.(1) că ședințele din cadrul autorităților publice privind luarea de decizii sunt publice, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

La fel, și Legea nr.436 privind administrația publică locală garantează caracterul deschis și public al ședințelor consiliului local. Astfel, art.17 din Legea nr.436 stabilește că orice persoană interesată poate asista la ședințele consiliului local/raional. Cetățenii, părțile interesate au dreptul de a: a) participa, în condițiile legii, la orice etapă a procesului decizional; b) de a avea acces la informațiile privind bugetul localității și modul de utilizare a resurselor bugetare, la proiectele de decizii și la ordinea de zi a ședințelor consiliului raional; c) de a propune inițierea elaborării și adoptării unor decizii; precum și d) de a prezenta autorităților publice locale recomandări, în nume propriu sau în numele unor grupuri de locuitori ai localităților respective, privind diverse proiecte de decizie supuse dezbaterilor.

Analizând fișele de monitorizare ale ședințelor, observăm o creștere semnificativă a numărului de ședințe în care s-au întrunit aleșii locali, frecvența întrunirilor la nivel raional fiind peste minimul prevăzut de lege (a se vedea diagrama).

Ședințele CR pentru anul 2020
Total 6 ședințe

■ ședințe ordinare ■ ședințe extraordinare

Caracterul deliberativ al ședinței este un următor aspect analizat. Conform art.13 din Legea privind administrația publică locală, ședința consiliului este deliberativă dacă la ea participă cel puțin două treimi din numărul consilierilor aleși. Din totalul de ședințe la nivel raional, toate au fost deliberative și nu s-au atestat cazuri când numărul consilierilor nu a fost suficient pentru ca ședința să se desfășoare.

Atestăm în această situație o participare foarte activă a aleșilor locali la nivel de raion și totodată ținem să menționăm că pe parcursul anului 2020, participarea aleșilor locali a crescut.

Anunțarea despre desfășurarea ședințelor. Reținem că aceeași Lege nr.239 privind transparența în procesul decizional la art.13 alin.(2) că anunțul referitor la desfășurarea ședinței publice trebuie să conțină data, ora, locul desfășurării ședinței publice, ordinea de zi a acesteia, precum și să fie:

- ✓ Plasat pe pagina web oficială a autorității publice;
- ✓ Expediat prin intermediul poștei electronice părților interesate;
- ✓ Afășat la sediul autorității publice într-un spațiu accesibil publicului;
- ✓ Difuzat în mass-media centrală sau locală, după caz.

Interpretând textual norma citată, observăm că legiuitorul a lăsat la discreția APL calea și metoda de diseminare a informației referitoare la anunțul ședințelor ce urmează să fie desfășurate. În procesul de evaluare a opțiunilor oferite de lege au fost cele mai utilizate de administrația publică locală pentru a comunica cu publicul și pentru a-și face vizibilă activitatea (evaluarea a fost efectuată pentru 2 din cele 4 căi de distribuție a informației), după cum urmează:

- pe pagina web oficială a autorității publice raionale a fost plasat anunțul referitor la ședința ce urmează să fie desfășurată- pentru anul 2020 , 6 ședințe din 6 ședințe, ceea ce constituie 100%.
- Expediat prin intermediul poștei electronice părților interesate, anunțul referitor la ședința ce urmează să fie desfășurată - pentru anul 2020 , 6 ședințe din 6 ședințe, ceea ce constituie 100%.

Din cele constatate, observăm o tendință de a oferi prioritate platformelor online în comunicarea cu mediul extern. În paralel, constatăm că sunt păstrate și metodele clasice de comunicare cu cetățenii.

Un alt criteriu de corespundere a procedurilor de organizare și desfășurare a ședințelor cu legislația privind transparența în procesul decizional este termenul în care anunțurile privind desfășurarea ședințelor trebuie să fie făcute publice. Articolul 13 alin(2) din Legea nr.239 privind transparența în procesul decizional stabilește că anunțul referitor la desfășurarea ședinței publice se face public cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de desfășurarea ședinței pentru ședințe extraordinare și 10 zile pentru ședințe ordinare.

Examinând informațiile pentru cele 6 de ședințe ale Consiliului raional Hîncești, pentru anul 2020, se constată că în toate cele 6 de cazuri termenul a fost respectat, ceea ce constituie 100%.

Aprobarea ordinii de zi în cadrul ședințelor autorităților deliberative printr-un caracter public și deschis, de asemenea, constituie o procedură iminentă unei administrații transparente. Atât art.13 alin.(2) din Legea privind transparența în procesul decizional, cât și art.17 alin.(3) lit.b) din Legea privind administrația publică locală garantează accesul publicului la subiectele incluse pe ordine a de zi și care urmează a fi dezbătute în ședință. De menționat că ședința consiliului se desfășoară conform ordinii de zi propuse de președintele raionului sau de consilieri care au solicitat convocarea ei. Modificarea sau completarea ordinii de zi se admite numai la începutul ședinței și se efectuează cu votul majorității consilierilor prezenți.

Astfel, consilierii raional au dezbătut și au adoptat o ordine de zi de comun acord pentru cele 6 de ședințe pe parcursul anului 2020.

Participarea și observarea liberă a ședințelor este un aspect fundamental pentru exercițiul de monitorizare. Ținem să remarcăm în acest context că ședințele consiliului raional au fost deschise pentru doritori, inclusiv pentru monitorii Promo-LEX și nu au fost înregistrate impedimente pentru accesul liber la ședință, cu excepția minimă a ședințelor desfășurate pe parcursul anului 2020, reieșind din restricțiile introduse în sănătate prin instituirea codului roșu, portocaliu. În acest context, sa sesizat o activitate sporită a subdiviziunilor consiliului,

reprezentanților acestuia, de asemenea, fiind prezenți în ședințe, primari, șeful Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat, precum și altor instituții.

Transmiterea live a ședințelor este un element de maximă transparență a procesului decizional. Deși este un procedeu relativ nou pentru Republica Moldova, Consiliul raional Hîncești a folosit desfășurarea ședinței prin intermediul portalurilor online (Platforma ZOOM).

Publicarea deciziilor adoptate. Autoritățile publice sunt obligate să asigure accesul la deciziile adoptate prin publicarea acestora în modul stabilit de lege, prin plasarea acestora pe pagina web oficială, prin afișare la sediul lor într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media centrală sau locală, după caz, precum și prin alte modalități stabilite de lege (art.15 din Legea privind transparența în procesul decizional). Responsabil de informarea publicului referitor la deciziile adoptate este secretarul consiliului.

Astfel, din cele 6 ședințe deliberative desfășurate, în 6 cazuri Consiliul raional a publicat deciziile adoptate. Odată, cu introducerea modificărilor în art.46 din Legea privind administrația publică locală, ce au intrat în vigoare la 28 octombrie 2018 prin care se stabilește termenul de 5 zile în care președintele ședinței și secretarul consiliului raional semnează și, respectiv contrasemnează deciziile și *sa introdus un nou termen de maximum 5 zile de la semnare în care aceste decizii să fie făcute publice.*

Astfel, Consiliul raional au publicat deciziile adoptate în termen variați, începând cu 1 zi care este cea mai rapidă publicare și terminând cu termenul maxim prevăzut de lege.

Concluzionând asupra celor constatate în urma monitorizării gradului de transparență a procesului de pregătire și desfășurare a ședințelor autorității deliberative de nivelul II, trebuie să remarcăm că în, mare parte, este respectată transparența în procesul decizional la nivel raional. Plasarea anunțurilor s-a efectuat, prioritar, prin canale online- pe pagina web în cazul a 6 de ședințe din 6 în perioada de raportare (100%).

Este de remarcat faptul că numărul de subiecte suplimentare incluse spre examinare pe ordinea de zi, este în diminuare pe parcursul anului 2020.

De asemenea subliniem, că transparența procesului bugetar prin examinarea indicatorilor specifici: publicarea proiectului bugetului, a bugetului adoptat și publicarea rectificărilor bugetare au fost în mare parte respectate. Administrația publică locală au întreprins unele măsuri pentru a implica părțile interesate în procesul bugetar, și participarea nemijlocită la procesul bugetar. În acest sens regretăm că în cazul părților interesate, care *apriori* sunt elementul activ al societății, gradul de cunoaștere a bugetării participative este mai scăzut. Numărul persoanelor implicate în categoria părților interesate este în continuare unul foarte

mic. Pagina web rămâne a fi cel mai popular instrument de comunicare în contextul consultărilor privind elaborarea și aprobarea bugetului, dar totuși este de menționat că, prin intermediul paginii, părțile interesate mai degrabă s-au informat decât au înregistrat propuneri sau sugestii.

Sumând informațiile prezentate supra, observăm o implicare redusă a cetățenilor în procesul de elaborare a bugetelor locale și mai ales în procesul de distribuție a resurselor. Este adevărat că pentru o implicare activă și pentru implementarea bugetării participative este nevoie de o informare și popularizare a conceptului de bugetare participativă în rândurile cetățenilor, dar și a administrației publice locale.

Astfel, una din prioritățile de activitate a Consiliului Raional Hîncești pentru anul 2021 sunt:

Îmbunătățirea comunicării cu cetățenii și transparența activității Consiliului Raional Hîncești	
<i>Rezultat scontat 1.</i>	Proces decizional transparent și participativ asigurat.
<i>Rezultat scontat 2.</i>	Accesul la informație și comunicarea cu publicul (mass-media, societatea civilă, cetățenii) îmbunătățite.
<i>Rezultat scontat 3.</i>	Pagina web funcțională, care oferă acces la informații complete, exacte și în timp util.
<i>Rezultat scontat 3.</i>	Pagina web funcțională, care oferă acces la informații complete, exacte și în timp util.